

STAR WARS®

VIIMEISET JEDIT

TAMMI

JASON FRY

STAR WARS™

VIIMEISET JEDIT

Episodi VIII

Suomentanut Jukka Heiskanen

TAMMI · HELSINKI

Alkuteos: *Star Wars. The Last Jedi*.
Copyright © 2022 Disney Enterprises, Inc. & Lucasfilm Ltd.
All rights reserved.

Suomenkielinen laitos
© Jukka Heiskanen & Tammi, 2022
Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.
Painettu EU:ssa
ISBN 978-952-04-3279-9

KAUAN SITTEN KAUKAISESSA GALAKSISSA...

ENSIMMÄINEN RITARIKUNTA
hallitsee. Tuhottuaan rauhaan
pyrkivän Tasavallan yksinvaltiass
Snoke on lähettänyt armottomat
legioonansa kaappaamaan
vallan galaksissa.

Vain kenraali Leia Organan
VASTARINNAN taistelijoiden
pieni joukko vastustaa nousevaa
tyranniaa varmana siitä, että
jedimestari Luke Skywalker palaa
ja tuo taisteluun toivon kipinän.

Mutta Vastarintaliike on paljastunut.
Ensimmäinen ritarikunta kiiruhtaa
kohti Vastarinnan tukikohtaa, ja
urheat sankarimme valmistelevat
epätoivoista pakoa...

PROLOGI

Luke Skywalker seisoi Tatoonien viilenevällä hiekalla vaimonsa vieressä.

Auringonlasku oli värjännyt horisontissa näkyvän taivaan kaistaleen oranssiksi, ja ensimmäiset tähdet olivat tulleet näkyviin. Luke katseli niitä etsien jotakin, minkä tiesi olevan jo poissa.

”Mitä ajattelit nähneesi?” Camie kysyi.

Luke kuuli kiintymyksen hänen äänessään – mutta jos kuunteli tarkemmin, äänestä saattoi kuulla myös uupumuksen.

”Tähtituhoajan”, Luke sanoi. ”Ainakin luulin niin.”

”Sitten uskon sinua”, Camie sanoi toinen käsi Luken olkapäällä. ”Sinä tunnistat aina sellaisen – vaikka keskipäivällä.”

Luke hymyili ja muisteli kaukaista päivää Toschen asemalla, sitä miten oli rynnännyt sisään ja kertonut ystävilleen kahdesta aluksesta, jotka olivat kiertoradalla korkealla heidän päänsä yläpuolella. Camie ei ollut uskonut häntä – hän oli tiiraillut Luken vanhojen makrokiikareiden läpi ennen kuin oli nakannut ne väheksyvästi takaisin Lukelle ja paennut takaisin aseman suojiin armottomien kaksoisaurinkojen paahteesta. Fixerkään ei ollut uskonut häntä. Eikä Biggs.

Mutta hän oli ollut oikeassa.

Hänen hymynsä hiipui. Hän ajatteli Biggs Darklighteria, joka oli lähtenyt Tatooninelta ja kuollut jossakin käsittämättö-

män kaukana. Biggs, joka oli ollut hänen ensimmäinen ystävänsä. Hänen ainoa ystävänsä, kenties.

Hän sysäsi ajatuksen mielestään nopeasti, samalla tavalla kuin olisi nykäissyt pois kätensä, kun se osui kosteuttimen suojakoteloon keskipäivän aikaan.

”Mitähän Imperiumi halusi täältä?” hän sanoi tähyillen taas taivasta. Mos Eisleyn varuskunnan täydennysten toimittaminen tuskin vaati tähtituhoajan kokoista alusta. Näinä aikoina, kun galaksissa vallitsi rauha, siihen ei tarvittu sota-alusta lainkaan.

”Olipa se mitä hyvänsä, se ei koske meitä”, Camie sanoi. ”Eikö niin?”

”Niin tietysti”, Luke sanoi. Hänen katseensa vaelsi refleksinomaisesti pitkin valoja, jotka merkitsivät maatilaa ulkorajaa. Moinen varovaisuus ei ollut tarpeen – yhtäkään Tuskenin ratsastajaa ei ollut nähty Anchorheadin tällä puolen kahteen vuosikymmeneen – mutta vanhat tavat olivat sitkeässä.

Tuskenit ovat poissa – heistä ei ole enää jäljellä kuin luita hiekassa.

Jostakin syystä ajatus teki hänet surulliseksi.

”Olemme saavuttaneet keisarillisen kiintiön viisi vuotta peräjälkeen”, Camie sanoi. ”Ja olemme maksaneet vesiveron Jabballe. Emme ole kenellekään velkaa mitään. Emme ole tehneet mitään.”

”Emme ole tehneet mitään”, Luke myönsi, vaikka hän tiesi, ettei se ollut mikään turvallisuuden tae. Paljon asioita tapahtui ihmisille, jotka eivät olleet tehneet mitään – asioita, joista kukaan ei koskaan puhunut, tai ei ainakaan kukaan, jolla oli yhtään järkeä päässä.

Hänen ajatuksensa palasivat kaukasiin päiviin, joita hän aina yritti olla miettimättä. Droideja ja viestiä – hologrammin katkelmaa, jossa kuninkaallinen nuori nainen anoi apua Obi-Wan Kenobilta.

Anna menneiden olla. Niin Camie aina hänelle sanoi. Mutta

tuijottaessaan pimeyteen Luke totesi, ettei kyennyt noudattamaan vaimonsa neuvoa.

Astromekadroidi oli paennut pimeään tultua, kun Luke oli syönyt illallista tätinsä ja setänsä kanssa. Luke oli pelännyt Owen-setänsä suuttuvan ja livahtanut aavikolle etsimään droidia vaarallisista tuskeneista piittaamatta.

Mutta hiekkakansa ei ollut vaaninut siellä tuona yönä. Luke oli löytänyt karanneen droidin ja tuonut sen takaisin farmille. Hän oli työntänyt kiituria viimeiset kaksikymmentä metriä, jotta ei olisi herättänyt Owenia ja Berua.

Luke hymyili apeana, kun hän ajatteli – niin kuin usein teki – kaikkea, mikä olisi voinut mennä silloin pieleen. Hän olisi hyvin saattanut kuolla, kuten niin moni muu uhkarohkea kosteusfarmari, joka oli joutunut Tatoonien yön ja siellä vaaravien vaarojen uhriksi.

Hänellä oli kuitenkin ollut onni myötä – myös seuraavana päivänä.

Iskusotilaat olivat tulleet juuri kun Luke oli palannut huoltamasta eteläharjanteen temppuileviä kosteuttimia, jotka olivat silloin olleet Owenin ja Berun harminkappaleita, nykyään hänen ja Camien. Kersantti oli esittänyt vaatimuksensa jonnekin kuin heilautti itsensä alas kasteselän satulasta.

Joukko romunkeräjiä myi teille kaksi droidia. Tuokaa ne tänne. Nyt.

Luke oli joutunut melkein raahaamaan droidit varastosta. Astromeka oli piipittänyt villisti, ja protokolladroidi höpötänyt, että antautuisi. He olivat seisseet armottomassa kuumuudessa yli tunnin sillä aikaa, kun keisarilliset sotilaat tutkivat droidien muistipankkeja. Sotilaat olivat torjuneet tylysti Owenin pyynnön, että edes Beru saisi istua varjossa.

Juuri silloin vanha Ben Kenobi oli laahustanut paikalle erämaasta pölyisessä ruskeassa kaavussaan. Hän oli jutellut iskusotilaille hymyillen, ikään kuin he olisivat olleet vanhoja ystävyksiä, jotka olivat törmänneet toisiinsa Anchorheadin

käytetyn tavaran markkinoilla. Hän heilautti hieman kättään samalla kun sanoi, että Luken henkilöllisyystodistus oli väärässä – pojan sukunimi ei ollut Skywalker, vaan Lars.

”Aivan niin”, Owen sanoi vilkaisten nopeasti Berua. ”Luke Lars.”

Ben oli jäänyt paikalle ja sanonut iskusotilaille, että heidän ei tarvitsisi viedä Owenia kuulusteluun. Sotilaat olivat kuitenkin torjuneet pyynnön ja pakottaneet Luken sedän joukkojenkuljetusalukseen droidien mukana. Astromekadroidi oli päästänyt viimeisen epätoivoisen vihellyksen ennen kuin luukku läimäistiin kiinni.

Owen oli päästetty vapaaksi kolme päivää myöhemmin, ja hän oli istunut kalpeana ja vaitonaisena koko pitkän ajo-
matkan Mos Eisleysta. Oli kulunut viikkoja, ennen kuin Luke rohkaistui kysymään, saisivatko he Imperiumilta jotakin korvausta. Owen oli ärähtänyt, että hänen pitäisi unohtaa koko juttu, ja pannut kätensä puuskaan – mutta Luke oli ehtinyt nähdä, että ne vapisivat.

Taivaan poikki kiitävä meteori ravisteli Luken muistoistaan.

”Mitä sinä ajattelet?” Camie kysyi varovaisella äänellä.

”Että jotenkin minusta on tullut vanha”, Luke sanoi haroen partaansa. ”Vanha ja harmaa.”

”Et ole ainoa”, Camie sanoi ja sipaisi hiuksiaan. Luke väläytti hänelle hymyn, mutta Camie katseli pois päin yöhön.

Kukaan ei ollut nähnyt vanhaa Beniä enää koskaan sen jälkeen. Huhuja oli kuitenkin liikkunut – kuiskauksia tykki-
aluksesta Jundlandin aavikolla ja öisestä tulituksesta. Anchorheadissa ne oli kuitattu kapakkajuoruina, mutta Lukea asia oli jäänyt kalvamaan. Maatilalle tulleet sotilaat olivat olleet todellisia. Samoin ne, jotka olivat tulleet Darklighterin farmille ja vieneet Biggsin perheen pois. Darklighterit eivät koskaan olleet palanneet – jawat ja hiekkakansa olivat tyhjentäneet maatilat ja jättäneet sen hautautumaan hiekkaan.

Viikot olivat vaihtuneet kuukausiksi, kuukaudet vuosiksi

ja vuodet vuosikymmeniksi. Luke oli osoittautunut taitavaksi korjailemaan koneita, hän hallitsi Tatooinen raivostuttavan monimutkaiset kasvatusolosuhteet ja hänellä oli kyky saavuttaa hyviä lopputuloksia, olipa kyse kaupankäynnistä jawojen kanssa tai kosteuttimien uusien sijoituspaikkojen valinnasta. Anchorheadissa poikaa, jota oli ennen nimitelty Luikeroksi, kutsuttiin yhä useammin Lykky-Lukeksi.

Camiekin oli huomannut sen – ja tajunnut, että Fixer puhui paljon mutta sai vähän aikaiseksi. Hän oli mennyt naimisiin Luken kanssa, ja heistä oli tullut Owenin ja Berun yhtiökumppaneita ennen kuin he perivät farmin. He eivät olleet saaneet lapsia – lapsettomuuden tuska oli hiljalleen turtunut jomotukseksi, jota kumpikaan ei myöntänyt tuntevansa – mutta he olivat työskennelleet ahkerasti ja menestyneet hyvin, rakentaneet niin hyvän elämän kuin Tatooinella ylipäätään oli mahdollista.

Luke ei kuitenkaan koskaan ollut lakannut uneksimasta tytöstä, joka oli etsinyt Obi-Wania. Juuri viime viikolla hän oli herännyt hätkähtäen varmana siitä, että astromekadroidi odottelisi häntä varastossa, viimeinkin valmiina näyttämään viestin alusta loppuun. Oli tärkeää, että Luke kuulisi sen – hänen piti tehdä jotakin. Jotakin, mitä hänen oli *tarkoitus* tehdä.

Kun iskusotilaat olivat vieneet droidin, Luke oli olettanut, ettei koskaan saisi tietää salaperäisen nuoren naisen henkilöllisyyttä, mutta hän oli ollut väärässä. Asiasta oli toivotettu HoloNetissä viikkojen ajan. Viimeisessä raportissa ennen teloitusta prinsessa Leia Organa oli pyytännyt anteeksi petturuuttaan ja vedonnut galaktiseen yhtenäisyyteen.

Outoa kyllä Imperiumi ei koskaan ollut julkistanut tallennetta noista kommentteista. Luken muistoihin oli jäänyt vain lyhyt välähdyksellinen prinsessasta – ja ihmetys siitä, mikä oli mahtanut olla se epätoivoinen tehtävä, joka saanut tämän etsimään vanhaa erakkoa Tatooinelta.

Mutta olipa tehtävä ollut mikä tahansa, se oli epäonnistunut. Alderaanista oli nyt jäljellä enää planeetan jäänteet,

sanoin Mon Calasta ja Chanrilasta – ne kaikki oli tuhonnut taisteluasema, joka oli polttanut separatismia ja kapinan pois ja tuonut galaksiin rauhan.

Tai ainakin lopettanut konfliktit. Se oli melkein sama asia.

Hän tajusi, että Camie oli sanonut hänen nimensä jo monta kertaa.

”En pidä siitä, kun näytät tuolta”, Camie sanoi.

”Ai miltä?”

”Tiedät, mitä tarkoitan. Ikään kuin ajattelisit, että jokin on mennyt pieleen. Että sinua on huijattu, ja tämä kaikki on yhtä suurta virhettä. Että sinun olisi pitänyt seurata Biggsiä ja Tankia ja lähteä Akatemiaan niin kuin halusit. Että sinun pitäisi olla jossakin kaukana täältä.”

”Camie...”

”Kaukana minusta”, hän sanoi pienemmällä äänellä ja kääntyi pois Lukesta käsivarret ristissä rinnan päällä.

”Tiedät, ettei minusta tunnu siltä”, Luke sanoi, nosti kätensä vaimonsa olkapäille ja yritti olla välittämättä siitä, miten tämä jäykistyi hänen kosketuksestaan. ”Meillä on ollut hyvä elämä, ja täällä minun oli tarkoitus olla. Tule – mennään sisälle. Alkaa tulla kylmä.”

Camie ei sanonut mitään, mutta antoi Luken johdattaa heidät kohti kupolia, joka toimi rakennuksen sisäänkäyntinä. Kynnyksellä Luke jäi viimeisen kerran katsomaan yöhön, mutta tähtitahoaja – jos hän tosiaan oli sellaisen nähnyt – ei ollut palannut.

Hetken päästä Luke käänsi selkensä tyhjälle taivaalle.

Luke heräsi hätkähtäen ja pomppasi vaistomaisesti istuma-asentoon. Hänen mekaaninen kätensä surahti protestiksi kuin kaikuna Ahch-Ton sitkeäkasvuisessa ruohikossa elävien hyönteisten siritykselle.

Hän yritti karistaa unen mielestään pukeutuessaan villanuttuun ja vedenpitävään takkiin. Hän avasi mökin metal-

lioven ja sulki sen hiljaa takanaan. Oli melkein aamunkoitto, ja kalpea, nouseva päivä kimalsi kuin helmi taivaanrannassa meren mustan tyhjyyden päällä.

Ahch-Ton valtameret saivat hänet yhä hämmentymään – loputtomasti vettä, joka saattoi muuttua levollisesta ja tyyneestä kuohuvaksi kaaokseksi. Jo veden silkka määrä tuntui hänestä edelleen mahdottomalta. Hän ajatteli, että ainakin sillä tavalla hän kai oli yhä Tatooninen aavikoiden lapsi.

Hän tiesi, että alemmilla rinteillä huolenpitäjät heräisivät pian uuteen päivään, niin kuin olivat tehneet ikuisuuksien ajan. Heillä oli töitä tehtävänä ja niin oli hänelläkin – heillä muinaisen sopimuksen takia ja hänellä omasta tahdostaan.

Lapsuudessaan Tatooninella hän oli inhonnut arkisia askareita; nyt ne antoivat ryhtiä hänen päivilleen Ahch-Tolla. Oli lypsettävä maitoa, pyydettyä kalaa ja korjattava irronnut kiviaskelma.

Mutta ei ihan vielä.

Luke käveli hitaasti ylös portaita, kunnes oli merelle antavan niityn laidalla. Hän hytisi – kesä oli melkein mennyt, ja uni piti häntä vielä otteessaan.

Se ei ollut tavallinen uni, ja tiedät sen kyllä.

Luke nosti takkinsa huppua mekaanisella kädellään ja suki partaansa lihaa ja verta olevalla kädellä. Hän halusi väittää itselleen olevansa väärässä, mutta tiesi sen turhaksi. Voimalla oli ollut sormensa pelissä – se oli verhoutunut uneen puikah-takseen Luken sitä vastaan pystyttämien suojamuurien läpi.

Mutta oliko uni lupaus? Varoitus? Vai kumpaakin?

Asiat muuttuvat pian. Jotakin on tulossa.

ENSIMMÄINEN OSA

I

Leia Organa, entinen Alderaanin prinsessa ja nykyinen Vastarintaliikkeen kenraali, seiso viidakkoaukealla D'Qarilla joukko upseereita ja miehistön jäseniä kummallakin puolellaan.

He seisoivat pää painuksissa ja kädet ristissä. Leia tosin saattoi nähdä heidän vilkuilevan häntä ja toisiaan. Hän huomasi heidän myös vaihtavan levottomasti painoa jalalta toiselle.

Sota oli tulossa, ja he tiesivät sen. Ja he pelkäsivät, että hän oli surunsa keskellä unohtanut asian.

Ajatus loukkasi häntä. Leia tunsi sodat ja murheet liiankin hyvin – hän oli elänyt niiden varjossa kauemmin kuin nämä hermoilevat upseerit olivat olleet elossa. Niinä viitenä vuosikymmenenä, jotka hän oli itse kokenut, sota ja murhe olivat itse asiassa olleet hänen ainoat uskolliset kumppaninsa, mutta hän ei koskaan ollut antanut kummankaan estää häntä tekemästä sitä, mikä oli tehtävä.

Suuttumus tuntui kuumalta ja terävältä, helpotukselta monen tunnin päämäärättömän surun jälkeen, sillä suru oli ikään kuin kaivertanut hänet ontoksi niin että hän tunsi itsensä aivan tyhjäksi.

Hän ei halunnut seistä täällä höyryävässä viidakossa – hän ei ollut ylipäättään halunnut pitää koko seremoniaa. Hän oli tuijottanut amiraali Ackbaria synkästi, kun moncalamarilainen veteraanilupseeri oli vetänyt hänet syrjään D'Qarin kommentokeskuksessa kertoakseen viestinsä.

Han on kuollut, oma poikamme tappoi hänet – ja sinä haluat minun pitävän puheen?

Mutta Ackbar oli kohdannut pelottavampiakin vastustajia kuin vihaisen Leia Organan. Leian vanha ystävä oli pitänyt puolensa pahoitellen mutta itsepintaisena, ja Leia oli ymmärtänyt, mitä Ackbar ajoi takaa. Vastarinnalla oli hyvin vähän resursseja, olipa kyse sotilaista, aluksista tai krediiteistä. Se oli juuri saavuttanut valtavan voiton Tähdentappajatukikohdalla tuhoamalla Ensimmäisen ritarikunnan superaseen. Euforia ei kuitenkaan kestäisi pitkään. Uusi Tasavalta oli lähestulkoon murskattu, ja Ensimmäisellä ritarikunnalla oli nyt vapaat kädet käydä raivokkaasti Vastarinnan kimppuun.

Pitipä Leia ajatuksesta tai ei, Vastarinnan suurin voima – sen korvaamattomin voimavara – oli hän itse. Hänen johtajuutensa, hänen uhraustensa perintö, hänen *legendansa* pitivät tämän hauraan liikkeen koossa. Ilman niitä Vastarinta luhistuisi Ensimmäisen ritarikunnan aseiden edessä.

Hänen väkensä – sillä hänen väkeään he olivat – kohtaisi pian historiansa suurimman koettelemuksen. Heidän täytyi saada nähdä ja kuulla hänet pysyäkseen vakaina, ja hänen piti näyttää ja kuulostaa vahvalta ja päättäväiseltä. He eivät saaneet epäillä, että hän tunsu itsensä rikkinäiseksi ja yksinäiseksi. Jos he alkaisivat ajatella niin, hekin hajoaisivat.

Ja jos se tuntui hänestä julmalta... No, galaksi oli usein julma. Sitä ei kenenkään tarvinnut kertoa Leialle.

Niinpä hän oli palannut laskeutumisalueelle, jolla oli lausunut hyvästit Millennium Falconille – ja mitä muuta tuo kolhiintunut, lautasen muotoinen rahtialus oli kuin viiltävä muistutus kaikesta, minkä hän oli menettänyt? Hitaasti ja juhlallisesti hän luki niiden lentäjien nimet, jotka eivät olleet palanneet Tähdentappajatukikohdan taistelusta. Sitten hän asteli hitaasti joukkojensa seuraamana viidakon reunaan seremonian toista osaa varten, jota Ackbar oli vaatinut.

Yksi seurueen jäsen – hoikka protokolladroidi, jolla oli kul-

taisena kiiltävä pinta – oli kiihtyneempi kuin muut, tai sitten se vain peitti kiihtymyksensä huonommin. Leia astui edemmäs ja nyökkäsi C-3PO:lle, joka puolestaan antoi merkin vanhalle kameradroidille.

Leijuva droidi seurasi Leiaa, kun hän astui eteenpäin ja katsoi esinettä, jonka oli asettanut erään D'Qarilla rehevänä kasvavan puun juurelle. Droidin sensorit seurasivat hänen katsetaan, ja sen linssi tarkensi kömpelöön puiseen hahmoon, joka oli tottumattomien käsien veistämä.

Han oli vuollut pienoysfiguurin, kun Leia oli nojannut hänen olkaansa ewokien majassa Endorin taistelua edeltävänä yönä. Sen oli ollut tarkoitus esittää Leiaa alkukantaisessa mekossa ja keihäs kädessä, mutta Han ei ollut kertonut sitä hänelle, ja Leia oli kysynyt viattomasti, oliko se yksi heidän ewok-isännistään. Han oli heittänyt veistoksen nolona pois, mutta Leia oli vaivihkaa ottanut sen talteen ja pannut taskuunsa, kun toinen Kuolemantähti oli räjähtänyt taivaalla heidän yläpuolelleen.

Se oli aika surkea muistomerkki, mutta Han olikin aina elänyt niin kuin olisi halunnut, ettei hänen maallisesta vaeluksestaan jäisi mitään konkreettisia todisteita. Kun he olivat olleet Falconilla matkalla Yavin 4:lle, Leia oli livahtanut hänen hyttiinsä ja toivonut, että sinne vilkaiseminen olisi auttanut ymmärtämään, miten joku saattoi olla yhtä aikaa niin hurmaava ja raivostuttava, mutta oli löytänyt vain sekalaista rojua: kuluneita varusteita, pinoittain lentokäsikirjoja ja runsaasti erilaisia osia, jotka olivat irronneet Falconista sen moninaisten toimintahäiriöiden aikana. Ainoa henkilökohtainen asia, jonka hän oli löytänyt koko alukselta, oli kultainen noppapari, joka roikkui ohjaamossa.

Leia kääntyi kohti Vastarinnan jäseniä ja odotti automaattisesti kameradroidin hurinaa, kun se asettautui hänen eteensä. Hän tuijotti vakaasti sen linssiin.

”Han olisi inhonnut tätä seremoniaa”, hän sanoi, ja tiesi äänensä olevan selkeä ja luja niin kuin se oli ollut lukuisten

senaatin istuntojen aikana. ”Hän ei jaksanut puheita eikä muistotilaisuuksia. Sitä saattoikin odottaa mieheltä, joka oli allerginen politiikalle ja suhtautui epäilevästi aatteisiin.”

Hän näki hymyn nousevan kenraali Emattin huulille. Sepä oli jo jotain! Mutta Ematt olikin taistellut Hanin rinnalla kapinan aikana, samoin kuin amiraali Ackbar ja Nien Nunb. Toiset, kuten komentaja D’Acy ja luutnantti Connix, tunsivat Hanin ainoastaan Leian kautta, ja Leian ja Hanin yhteys oli katkennut jo vuosia sitten. He olivat täällä vain Leian takia ja odottivat ilmeettöminä.

”Sanoin kerran Hanille, että minua kyllästytti katsoa, miten hän toimi oikein aina vasta sitten, kun kaikki muut vaihtoehdot oli jo käytetty”, hän sanoi. ”Mutta ennemmin tai myöhemmin hän teki niin. Sillä Han vihasi öykkäreitä, epäoikeudenmukaisuutta ja julmuutta – eikä hän koskaan jättänyt nousemasta niitä vastaan. Ei nuoruudessaan Corellialla, ei Yavinin taistelussa, ei Endorilla eikä Tähdentappajatukikohdassa.”

Hän kuuli kaukaa raskaita laitteita siirtävien kiitureiden vinkunaa – hän oli suostunut pitämään puheen vain sillä ehdolla, että Ackbar puolestaan lupaisi, ettei puheen pitäminen keskeyttäisi evakuointivalmisteluja. He molemmat tiesivät, että Ensimmäinen ritarikunta oli jotenkin jäljittänyt Vastarinnan D’Qarille – mikä tarkoitti, että sota-alukset olivat jo matkalla.

”Han piti itseään lurjuksena”, Leia sanoi hymyillen viimeiselle sanalle. ”Mutta ei hän lurjus ollut. Hän rakasti vapautta – omaansa, totta kai, mutta myös kaikkien muiden galaksin asukkaiden vapautta. Ja kerran toisensa jälkeen hän otti asiakseen taistella tuon vapauden puolesta. Hän ei halunnut tietää, millaiset mahdollisuudet hänellä olisi – koska oli jo päättänyt voittaa. Ja kerran toisensa jälkeen hän jotenkin myös voitti.”

C-3PO käänsi kultaiset kasvonsa Leiaa kohti, ja hetken ajan Leia pelkäsi, että droidi alkaisi kertoa jotakin anekdoottia Hanin holtittomuudesta – sillä vaikka C-3PO:hon oli ohjelmoi-

tu käytösetiketti ja protokolla, sillä oli ainutlaatuisen keho diplomatian taju. Niinpä Leia jatkoi ennen kuin droidi ehti aktivoida puhegeneraattorinsa.

”Han ei halunnut tietää, millaiset onnistumisen mahdollisuudet hänellä oli, kun hän ja Chewbacca lensivät Kuolemantähdelle pelastamaan veljeni Luken – ja Kapinaliittomme viimeisen toivon”, hän sanoi. ”Hän ei kysellyt mahdollisuuksiensa perään, kun otti vastaan kenraalin arvon Endorin maahyökkäyksen jälkeen. Hän ei halunnut laskea onnistumisen todennäköisyyttä silloin, kun taisteli Kashyyykin vapauden puolesta, ja hän kieltäytyi ajattelemasta sitä silloin, kun keksi keinon lentää Ensimmäisen ritarikunnan suojakilven läpi ja soluttautua Tähdentappajatukikohtaan.”

Eikä silloin, kun suostui ojentamaan kätensä pojallemme, hän olisi saattanut lisätä. Kurottamaan hänen puoleensa ja yrittämään vetää hänet takaisin, pois pimeydestä.

Sitä hän ei kuitenkaan sanonut ääneen. Leia oli antanut kaikkensa Alderaanille, sitten Kapinaliitolle, Uudelle tasavallalle ja nyt Vastarintaliikkeelle, mutta tämä kuului yksin hänelle.

Leia huomasi Emattin katselevan häntä ja tajusi räpyttelevänsä kovasti silmiään alahuuli väristen. Hän pakotti itsensä vetämään syvään henkeä ja puhaltamaan ilman sitten ulos, kunnes tiesi vuosien kokemuksella näyttävänsä jälleen tyyneltä ja hillityltä.

Melkein valmista.

Kuljetusalus nousi taivaalle Vastarinnan tukikohdan yllä. Sen ionimoottorit havisuttivat puiden latvoja ja pelästyttivät siivilleen parven vastalauseeksi livertäviä kaikupääskyjä. Leian ympärillä katseet seurasivat, miten alus katosi kaukaisuuteen, ja kääntyivät sitten taas häneen. Hän tunsi suuttumuksen palaavan. He kaikki tiesivät, kuinka vähän aikaa heillä oli kaikkeen, mitä oli tehtävä. Hän tiesi myös, että kukaan ei rohkenisi keskeyttää häntä, vaikka hän puhuisi koko päivän

surun ja menetyksen musertamana siihen asti, kunnes Ensimmäisen ritarikunnan keskitys vaientaisi hänet ikiajoiksi.

Leia oli kauhistunut kuullessaan, että Vastarintaa sanottiin henkilökultiksi – se oli ollut Uuden tasavallan poliittisten vastustajien käyttämä ilmaisu, kun he yrittivät mitätöidä hänet sodanlietsojaksi ja muinaismuistoksi. He olivat olleet väärässä lähes kaikesta, mutta arvostelussa piili myös totuuden siemen: siksi Leia ja hänen johtajaverinsa olivat yrittäneet kaikin voimin löytää aikaa ja resursseja tehdä Vastarinnasta kaikkea muuta.

No, sitä ei ehdi nyt korjata. Sitä paitsi kaikki arvostelijani ovat kuolleet.

”Olen saanut lukemattomia surunvalitteluja, ja kiitän teitä ystävällisyydestä”, Leia sanoi. ”Nyt kuitenkin pyydän, että keskittyisimme jälleen aatteeseen, jota palvelemme.”

Nyt he nyökkäilivät. Hyvä. Oli korkea aika lopettaa tämä ja päästää kaikki palaamaan töihinsä. Mitä pikemmin hän sen tekisi, sitä pikemmin hän pääsisi eroon tästä loputtomasta kysymysten ja pyyntöjen paraatista, edes vähäksi aikaa, ja voisi olla yksin yksityisen surunsa kanssa.

”Olosuhteet ovat vaikeat”, Leia sanoi. ”Uudella tasavallalla ei ole johtajaa, ja Ensimmäinen ritarikunta on mobilisoinut joukkonsa. En osaa sanoa, millaiset mahdollisuudet meillä on – enkä halua edes tietää. Mikään ei nimittäin saa mieltäni muuttumaan sen suhteen, mitä aiomme nyt tehdä.”

Hän ei puhunut hetkeen mitään ja antoi yleisönsä sulatella sanoja.

”Meidän on käytävä taas taisteluun”, hän sanoi. ”Teemme niin, koska, kuten Han, mekin uskomme oikeudenmukaisuuteen ja vapauteen. Ja koska emme hyväksy sitä, että galaksia hallitaan julmuudella. Taistelemme ihanteidemme puolesta. Taistelemme toistemme puolesta ja niiden pyhien siteiden, jotka olemme solmineet kamppailtuamme rinta rinnan, ja taistelemme kaikkien niiden galaksin ihmisten puolesta, jotka

haluavat taistella, mutta eivät siihen pysty – jotka tarvitsevat esitaistelijan. He kutsuvat meitä kauhuissaan ja surun murtamina. Meidän velvollisuutemme on vastata siihen kutsuun.”

Leia nyökkäsi ympärillään oleville upseereille, sitten kameradroidille ja kaikille häntä katsoville.

”Meillä kaikilla on murheemme”, hän sanoi. ”Emmekä koskaan unohda niitä emmekä heitä, jotka olemme menettäneet. Sitten kun on sen aika, muistamme heitä täydellisemmin seremonioin. Mutta meidän pitää säästää surumme taistelun jälkeiseen aikaan. Koska juuri nyt meillä on työtä tehtävänä.”

KAUAN SITTEN KAUKAISESSA GALAKSISSA...

Imperiumin tuhkasta on noussut uusi uhka, häikäilemätön Ensimmäinen ritarikunta, jonka tavoitteena on musertaa koko galaksi ikeensä alle ja tuhota Vastarinta lopullisesti. Kenraali Leia Organan joukot ajetaan pakosalle, ja tulevaisuus näyttää synkältä. Heidän ainoa toivonsa on saada avukseen kauan sitten kadonnut viimeinen jedimestari Luke Skywalker, jota nuori Rey on lähtenyt etsimään kaukaiselta Ahch-To-planeetalta.

Valon ja pimeän ikaikainen taistelu saa uusia, yllättäviä käännteitä Skywalker-saagan kahdeksannessa osassa. Jason Fryn näkemys Rian Johnsonin ohjaamasta ja käsikirjoittamasta elokuvasta *Star Wars. The Last Jedi* vyöryttää esiin kohtauksia, joita ei elokuvassa nähty, ja tempaa lukijan mukaan legendaarisen avaruusoopperan pyörteisiin. Olkoon Voima kanssamme!

